

Аліна КОБИЛЕЦЬКА**ЗАПРОВАДЖЕННЯ ОСНОВНИХ ІДЕЙ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ В
УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРИ УКРАЇНИ**

Метою нашої статті є висвітлення основних ідей Болонського процесу в університетському просторі України.

В сучасному світі, основу розвитку особистості, суспільства, держави та нації становить освіта. На думку Журавського, саме вона є визначним чинником політичної, соціально-економічної, культурної та наукової життєдіяльності суспільства [1, с. 4]. Становиться зрозумілим, що запровадження основних ідей, відпрацьованих провідними державами Європи (Болонського процесу), є важливою складовою системи університетської освіти в Україні.

XXI століття є ерою не тільки технологічного прориву, але і тисячоліттям реформ в усіх сферах життєдіяльності. Звичайно ж, процес європейської інтеграції та істоті зміни не обійшли стороною і освітню галузь. Мова йде про створення загальноєвропейського простору вищої освіти, залучення європейських держав у Болонський процес.

Болонський процес – це процес європейських реформ, спрямований на створення спільної Зони європейської вищої освіти. За офіційними даними, датою початку цього процесу прийнято вважати 19 червня 1999 року, коли в м. Болоньї на спеціальній конференції міністри освіти 29 європейських держав прийняли декларацію "Зона європейської вищої освіти" або Болонську декларацію.

Метою цього процесу було приведення до єдиного знаменника системи освіти та зміцнення освітніх систем країн-учасниць, що вирішить ряд проблем таких як: полегшений переїзд громадян з метою подальшого навчання чи працевлаштування у зоні європейської вищої освіти, зростання привабливості європейської вищої освіти та розширення Європи і забезпечення її подальшого розвитку як стабільного, мирного, процвітаючого суспільства.

Визначено основні позиції Болонського процесу та виокремлено назвати шість головних його цілей. Перша ціль – це запровадження двоциклового навчання, що означає поділ на бакалаврський та магістерський рівні. При цьому тривалість першого циклу повинна бути не менше трьох і не більше чотирьох років, а другого – через один-два роки після отримання першого, тобто бакалаврського. А за умови тривалості навчання сім чи вісім років, додається ще й докторський рівень, який є третім щаблем Болонського процесу. Другою ціллю є введення кредитної нагромаджувальної системи, згідно з якою змінюється і сама система оцінювання знань студентів. Одною з головних позицій, є контроль якості освіти, яка є третьою ціллю процесу. Вона означає, що освіта буде ґрунтуватися не на тривалості чи змісті навчання, а на тих знаннях, уміннях і навичках, що отримують випускники. Четверта ціль – це розширення мобільності викладачів та студентів задля їх взаємного збагачення європейським досвідом. Забезпечення працевлаштування випускників є п'ятою ціллю. Мова йде про те, що знання і вміння випускників мають бути не лише застосовані, а і практично використані на користь усієї Європи. Також, йдеться про запровадження Додатку до диплома, який рекомендований ЮНЕСКО та про працевлаштування на рівні бакалаврів. І останньою, шостою ціллю, є забезпечення привабливості європейської системи освіти [2, с. 24].

В цілому, можна сказати, що головною суттю Болонського процесу є усунення перешкод для студентів і викладачів в межах Європи та налагодження співпраці між країнами і створенні загального освітнього простору.

Відомо, що 48 європейських країн є його учасниками, включаючи й Україну. Якщо ж говорити про його початок саме в Україні, то офіційно він розпочався із підписанням

декларації на Бергенській конференції. Ця конференція відбулася 19 травня 2005 року. Цей час можна вважати часом входження до європейського інтелектуального простору. Відтоді почали з'являтися свої позитивні й негативні сторони приєднання України до Болонського процесу. На сьогоднішній день в Україні вже помітно відчуються закладені основи болонської системи. Серед них є: введення незалежного тестування для школярів, спрощення системи рівнів випускників, запровадження єдиної системи оцінювання, а також створення Національної групи промоутерів, яка займається регулюванням Болонського процесу в Україні. Говорячи про цей процес, не можна не згадати про активне приєднання України до так званої «Великої хартії університетів». Велика хартія університетів – це результат пропозиції з якою в 1986 році Болонський університет звернувся до провідних університетів Європи. Це документ, покликаний відзначати університетські традиції і налагоджувати зв'язки між європейськими університетами, а також бути натхненням для відкриття університетів по всьому світу. На сьогодні до Великої Хартії приєдналося 530 університетів, серед яких 30 українських [3, с. 20]. На нашу думку, це вже є хорошим свідченням успішності впровадження європейської інтеграції.

Ми також підтримуємо ту думку, що впровадження мобільності, вільний вибір предметів, збільшення ролі студентського самоврядування та динамічна, систематична робота студента протягом всього навчального року є дійсно хорошою ідеєю, яка в свою чергу сприятиме покращенню якості підготовки учителя Нової Української Школи.

Окрім того, помітною проблемою є те, що в Україні відчувається надлишкова кількість навчальних напрямів та спеціальностей, а також присутнє недостатнє визнання і незатребуваність рівня «бакалавр». Проблемою також вважається збільшення розриву зв'язків між освітянами і працевластувачами, між сферою освіти та ринком праці.

Але все ж таки, незважаючи на значні труднощі та недоліки, Україна активно запроваджує основні ідеї Болонського процесу в університетському просторі. Отже, той факт, що наша країна активно інтегрується в нього є дійсно досить позитивним. Адже у такої системи як болонська є дуже багато своїх перспектив, які сприятимуть розвитку не тільки самої освіти, а і активному розвитку всієї країни. Окрім того, потрібно пам'ятати, що саме наша українська педагогічна освіта завжди була і є помітною в європейському просторі, а такі видатні постаті вітчизняної педагогіки, як А. Макаренко, В. Сухомлинський, Г. Ващенко та інші – є знаними не тільки в Україні, а й в усьому світі.

Список використаної літератури

1. Журавський В. С. Болонський процес: головні принципи входження в Європейський простір вищої освіти / Журавський В. С., Згуровський М. З. – К. : Політехніка, 2003.
2. Кремень В. Г. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003–2004 років) / За редакцією В. Г. Кременя. – К., 2003.
3. Степко М. Ф. Болонський процес у фактах і документах / Степко М. Ф., Болюбаш Я. Я., Шинкарук В. Д., Грубіянюк В. В., Бабин І. І. – К., 2003.

Наталія ЦИБ

ОБҐРУНТУВАННЯ МІСІЇ УНІВЕРСИТЕТУ ЯК ЄДНОСТІ ВСЬОГО ЛЮДСТВА В ТВОРЧІЙ СПАДЩИНІ ДЖ. Г. НЬЮМЕНА

Останні роки в Україні активно почали обговорювати проблеми вищої освіти. Насамперед це стосується місії університетів. У середньовічному суспільстві місією університету було навчання, сьогодні у Новому суспільстві ця місія сягнула єдності наукових досліджень і викладання педагогів. Головною фігурою став викладач, який має стимулювати допитливість студента до науки шляхом щоденного ознайомлення своїх учнів з чимось новим (темою або певною цікавою науковою роботою). Але, не дивлячись